

Verslag OPR-overlegvergadering met CvB Koers VO

Datum : donderdag 26 november 2020
Tijd : 19.30 uur tot 22.00 uur
Locatie : via Microsoft Teams

Aanwezig namens ouder/leerlinggeleding:

Belinda van der Aa (ouder, Stg. BOOR)
Isa Ansems (kandidaat-lid, leerling, Rudolf Steiner-Stg. Vrije Scholen)

Aanwezig namens personeelsgeleding:

Jet Valk (wnd. voorzitter OPR, personeel, Stg. Horizon)
Dirk Oosthoek (personeel, CVO), technisch voorzitter van dit overleg
Hanne van Asch (personeel, Stg. Vrije Scholen)
Samira Ashad (personeel, Stg. Islam. VO)
Adrienne Buschmann (personeel, Stg. Grafisch Lyceum)

Aanwezig namens SWV Koers VO:

Jaap van der Have (voorzitter CvB)
Marieke Dekkers (lid CvB)
Margit Terpstra (bestuurssecretaris)
Jaco van den Berg (controller)
Ellen Rietveld (verslag)

Afwezig met kennisgeving:

-

---

1. Opening

De waarnemend voorzitter opent de vergadering en heet het kandidaat lid welkom.

2. Vaststelling agenda

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

3. Mededelingen

Vanuit de OPR

- a) De OPR-leden geven aan dat de stukken wel erg laat waren, zeker omdat er hele grote stukken tussen zaten. Ze zouden graag de stukken twee weken van tevoren ontvangen net zoals de schoolbestuurders voor de Algemene Ledenvergadering. Terpstra geeft aan dat de stukken inderdaad een dag te laat verzonden zijn. Ook de stukken voor de ALV worden standaard een week van tevoren verzonden.

Vanuit het CvB

- b) Landelijke evaluatie passend onderwijs – stand van zaken
Dekkers geeft een toelichting op de evaluatie Passend Onderwijs.
De OPR vraagt of Koers VO zich herkent in de aanbevelingen in dit generieke rapport. Dekkers antwoordt dat inmiddels in een sessie met beleidsmedewerkers en met de commissie Passend Onderwijs van de RvT is geconcludeerd dat een aantal dingen op de rit staan bij Koers VO maar een aantal zaken ook nog kunnen worden opgepakt. In maart 2021 kan het CvB dit beter duiden.

De OPR verzoekt om een voorbeeld van wat er verbeterd kan worden. Dekkers vertelt dat gestart is met het ouder-en-jeugd informatiepunt. Er is geëvalueerd hoe Koers VO meer voor ouders kan doen dan alleen doorverwijzen maar ook uitluisteren en een warme overdracht verzorgen. De organisatie wordt nu gestimuleerd om dat nog beter neer te zetten, wellicht samen met PPO Rotterdam.

Op de opmerking van de OPR dat zij hier in maart 2021 graag meer over horen legt Van der Have uit dat een aantal zaken eerst bekrachtigd moeten worden. De Tweede Kamer heeft gestemd. Het komt mooi uit dat recent gestart is met de voorbereidingen voor het nieuwe ondersteuningsplan, waarin deze punten kunnen worden opgenomen. Dit moet over ongeveer een jaar af zijn. Een aantal zaken gebeuren al. Over thuiszitters zijn bijvoorbeeld afspraken gemaakt en er bestaat een Taskforce. Er

loopt een pilot over leerrecht. Om het verder te brengen zal dit als beleid in het nieuwe ondersteuningsplan moeten worden opgenomen. Dekkers vult aan dat zij met haar opmerking over duiding in maart 2021 bedoelde dat de analyse van de 25 punten (maatregelen) er dan vanuit Koers VO er zal zijn.

Op de vraag of de OPR haar vragen hierover bij Koers VO kan neerleggen of dat afgewacht moet worden hoe het in het ondersteuningsplan komt, antwoordt het CvB dat vragen kunnen worden gesteld, maar dat wat ruimte nodig is voor de beantwoording. Goede ideeën om steviger op in te zetten zijn welkom, daar wordt dan of op gereageerd of het wordt meegenomen in nieuw beleid. Afgesproken wordt dat de Word-versie van de samenvattende brief van de minister op een gedeelde plek zal worden neergezet waar iedereen er zijn opmerkingen in kwijt kan. ACTIE TERPSTRA

Een van de nieuwe maatregelen is hoorrecht voor leerlingen. Het CvB is benieuwd hoe de OPR hiernaar kijkt, zeker nu er mogelijk een leerling lid van de OPR wordt. Overigens zullen vooral schoolbesturen hier uitvoering aan moeten gaan geven. De OPR merkt op dat het vaker gebeurt dat er over leerlingen wordt gesproken in plaats van met hen. Dit is lastig om concreet in een school te kunnen verwezenlijken, met de daar bestaande cultuur.

In de beleidsnota staat ook als maatregel 'een aanspreekpunt voor elke vo-leerling.' Op de vraag van de OPR hoe ze zich dit moeten voorstellen antwoordt het CvB dat dit binnen de school moet worden opgezet.

c) Terugkoppeling ALV d.d. 13-10-2020

De laatste ALV ging over het thema 'naar inclusiever onderwijs', en er was een inleiding van Dolf van Veen. De opname van deze bijeenkomst kan online worden bekeken. Het was een zinvolle bijeenkomst, die voor een deel een vervolg was op een eerdere bijeenkomst over dit onderwerp met de OPR, MR en RvT. Afgesproken is dat het samenwerkingsverband naar inclusiever onderwijs wil bewegen, als lange termijnplan. Dit betekent niet dat er geen speciaal onderwijs meer zal zijn, maar er zal bekeken moeten worden hoe vo en vso beter met elkaar samen werken en daarmee inclusiever worden. Als volgende stap is afgesproken dat met schoolbesturen die interesse hebben een werkbezoek naar *good practices* in het vo binnen Nederland wordt gemaakt. In het voorjaar zijn hier misschien weer fysieke mogelijkheden voor. Anders zal naar een online oplossing gekeken gaan worden. Sowieso wordt geprobeerd om van een aantal *good practices* een beschrijving te krijgen. Er staan er ook een aantal in Verrassend Passend

Het ondersteuningsplan gaat in op 1 augustus 2022. Dat betekent dat het vanaf januari 2022 gestart worden met de fase van de besluitvorming met als belangrijk onderdeel het overeenstemmingsgericht overleg (OOGO) met de 9 gemeenten waarna het ondersteuningsplan in maart/april van dat jaar ter instemming aan de OPR wordt voorgelegd. Hiervoor is een werkproces opgesteld, dat een periode van een jaar beslaat.

d) Gezamenlijk overleg OPR, MR, CvB en RvT d.d. 9-3-2021

Het thema van deze jaarlijkse gezamenlijke bijeenkomst was vorig schooljaar 'inclusief onderwijs', wat een vervolg heeft gehad in de ALV van oktober jl. Dit jaar is het onderwerp nog niet vastgesteld, maar kan bijvoorbeeld het project integratie vo-vso zijn. Dit is een van de voorlopers op de verbeteraanpak passend onderwijs en de route naar inclusiever onderwijs. De betrokken projectleider zou hier een presentatie over kunnen geven. Een OPR-lid zou het interessant vinden om te kijken naar goede en minder goed-geslaagde voorbeelden. Aanvullende suggesties zijn welkom en kunnen aan de vice voorzitter van de OPR worden gestuurd die dit bij het CvB zal inbrengen.

e) Werving nieuwe leden OPR – stand van zaken

Terpstra zal bij de verzending van de brief en flyer de OPR-leden in cc bij hun bestuur meenemen. Als gewenst is dat een zittend OPR-lid of iemand van Koers VO bij een vergadering op een school aansluit dan kan dat.

De OPR merkt op dat oco's goede aanjagers zouden kunnen zijn. Terpstra antwoordt dat dit niet relevant is voor de besturen zonder personeelszetel. De OPR denkt dat de GMR een geschikt vehikel is om het onderwerp op tafel te krijgen.

f) De OverstapRoute – voortgang

Op de vraag van de OPR wie de hardheidsclausule kan inzetten en hoe vaak dit kan, antwoordt Van der Have dat hier bij voorkeur geen gebruik van gemaakt wordt. Jaarlijks zijn er misschien drie à vier uitzonderlijke situaties, bijvoorbeeld omdat sprake is van een ernstig zieke leerling. Alleen de directeur van de school kan dan een beroep doen op de hardheidsclausule. Als het er meer dan drie à vier worden zal Koers VO dit heroverwegen.

4. Conceptverslag d.d. 6-10-2020

Tekstueel

Het verslag wordt ongewijzigd vastgesteld maar wordt nog wel geanonimiseerd door Terpstra zodat uitspraken niet terug te voeren zijn naar OPR-leden in het verslag dat op de website van Koers VO gepubliceerd zal worden. **ACTIE TERPSTRA**
Het verslag van het interne overleg van de OPR komt niet op website en is niet anoniem.

Naar aanleiding van de actielijst

Evaluatie statuut: Het statuut is ongeveer een half jaar geleden aan de OPR gestuurd. De OPR moet hierin zelf actie ondernemen. Eventueel kan Terpstra het initiatief nemen voor een werkgroep. De OPR moet er rekening mee houden dat het ook een medezeggenschapsstatuut voor de MR is. Er is over en weer instemming nodig. Terpstra kan de opsomming van betrokken schoolbesturen in het statuut actualiseren. Het statuut hoeft niet daadwerkelijk gewijzigd te worden, maar de OPR moet wel doornemen of het nog voldoet. De OPR heeft de mogelijkheid om extern advies te vragen, over bijvoorbeeld juridische of begrotingstechnische zaken.

5. Koers VO in Beeld, 2019-2020, passend onderwijs in cijfers, grafieken en tekst

Terpstra neemt de deelnemers in een presentatie mee door de informatie in Koers VO in Beeld. Het document is, net als de begroting, niet vooraf verspreid omdat het nog niet in de ALV is behandeld. De ALV is eigenaar van de informatie die bijvoorbeeld leerlingaantallen omvat. Koers VO in Beeld wordt na vaststelling door de ALV aan onder andere de OPR opgestuurd en gepubliceerd op de website.

In Koers VO in Beeld wordt teruggekeken op het voorgaande schooljaar. Mede op basis van deze evaluatie worden nieuwe beleidsplannen gemaakt. Koers VO in Beeld is het sluitstuk van de PDCA-cyclus van Koers VO. Er is ook een financieel jaarverslag. Daar vindt ook gedeeltelijk eindverantwoording in plaats. Er is bewust gekozen om dit niet in één document te doen omdat de inhoud op schooljaar is, maar de financiën per boekjaar (kalenderjaar) lopen.

Door de coronacrisis is Koers VO beperkt in de mogelijkheden om fysieke bijeenkomsten te houden. Ook is dit jaar geen uitgebreide vragenlijst uitgezet omdat scholen andere prioriteiten kenden. Volgend jaar zal de uitraag wel weer worden gedaan, als onderdeel van de PDCA-cyclus en als voorbereiding op het nieuwe ondersteuningsplan.

Door de sluiting van scholen i.v.m. de coronacrisis heeft een aantal beleidsonderwerpen vertraging opgelopen. Werkzaamheden van de Koersconsulenten zijn gewoon doorgedaan. Het OPDC heeft leerlingen ontvangen, hoewel minder. Afgifte van toelaatbaarheidsverklaringen (tlv's) is doorgedaan net als de ISK-testen (Internationale Schakelklas). Er kwamen minder leerlingen richting Nederland maar de kinderen die kwamen moesten wel in een fysieke omgeving getest worden.

De crisis heeft een stroomversnelling van digitalisering opgeleverd. De deelname van het samenwerkingsverband aan het project Thuischoolmaatje van de VO-raad staat niet vermeld in Koers VO in Beeld.

In Koers VO in Beeld staat informatie over netwerkontwikkeling, leerlingenaantallen, inhoudelijke en cijfermatige ontwikkeling op de vier ambities en de Adviescommissies Beoordeling Toelaatbaarheid. Voor elk onderwerp licht Terpstra een aantal opvallendheden toe. Sommige punten lopen al wat langer.

- Een positieve ontwikkeling is dat steeds meer vso-scholen deelnemen aan bijeenkomsten die Koers VO organiseert, vooral voor oco's.
- Parallel aan de discussie in de OPR over de eigen vormgeving heeft de RvT discussie gevoerd over haar eigen vormgeving en meer onafhankelijk toezicht. Hierover zal in de komende ALV besluitvorming plaatsvinden. Dit zou concreet kunnen betekenen dat er meer onafhankelijke leden in de RvT komen die van buitenaf en op bepaalde expertise worden geworven.
- Het totale aantal leerlingen is licht gedaald. Op dit moment is hier nog geen verklaring voor. Vso3 en vso4 zijn in 2019 gestegen ten opzichte van 2018 toen er een onverwachte daling was.
- De groeitelling is een technisch verhaal dat ook aan de orde komt bij de toelichting op de begroting. Het aantal leerlingen per 1 februari 2020 is gedaald ten opzichte van 1 oktober 2019. Vorig jaar was er een stijging. De scholen ontvangen extra bekostiging op het niveau van de individuele locaties en er wordt dus niet gekeken naar het totaal. Uiteindelijk moesten in februari toch nog negen individuele leerlingen extra worden bekostigd op basis van de groeitelling.
- De OPR vraagt of uit de cijfers voor 2017 een stabiel beeld volgt. Van den Berg antwoordt dat er wel cijfers van voor 2017 zijn, maar toen was een deel van de Hoeksche Waard nog onderdeel van Koers VO. Een aantal schoolbestuurders heeft per 1 augustus 2018 het samenwerkingsverband Koers VO verlaten. Er is herberekend hoeveel Hoeksche-Waardleerlingen er in 2017 waren, maar vóór die periode kan dit niet worden teruggerekend. In de

recente aantallen lijken de verschillen klein maar het gaat per extra leerling snel om veel geld. Hoewel het om individuele leerlingen gaat is het voor de bedrijfsvoering dus belangrijk om dit goed in beeld te hebben. Van der Have voegt toe dat bij de start van Koers VO is afgesproken dat in de laatste jaren een maximale stijging in het vso4 van ongeveer 2,5% het uitgangspunt is. Het kan interessant zijn om op langere termijn te kijken of de organisatie op een stijging van gemiddeld 2,5% per jaar is uitgekomen.

De stijging van het aantal vso4-leerlingen zit voornamelijk bij het schoolbestuur Yulius. Terpstra zegt dat de oorzaak nog niet bekend is. De OPR vraagt of deze opmerking slaat op de stijging zelf, of dat deze voornamelijk bij Yulius zit. Van den Berg weet nog niet wat de reden is dat het vso4 zo groeit. Het is wel een landelijk beeld dat de uitdagingen door de complexiteit van de problemen van leerlingen groeien. Een aantal jaar geleden was er een wachtlijst. Yulius heeft daarop ingespeeld door een aantal locaties voor bepaalde doelgroepen te openen. Daardoor was er vaker ruimte bij Yulius.

Inzake de groei in het algemeen vraagt de OPR of Koers VO hier negatief tegenaan kijkt omdat het meer geld kost als vso-leerlingaantallen groeien. Dekkers antwoordt dat dit niet per definitie negatief is. Voor iedere individuele leerling kan voortgezet speciaal onderwijs het best passend zijn waardoor het gerechtvaardigd is. Kijkend naar de lange termijn en de wens van de overheid om naar inclusief onderwijs te bewegen is het echter geen goed signaal. Het zou een teken kunnen zijn dat het nog niet goed gaat met de samenwerking tussen regulier en speciaal onderwijs of de richting naar inclusie.

Het deelnamepercentage van Koers VO is terug op het niveau van 1 oktober 2017. Dat klopt met de groei. Het deelnamepercentage van Koers VO is het hoogst van de G4-samenwerkingsverbanden. Het is ook hoger dan het landelijke deelnamepercentage vso. De G4-samenwerkingsverbanden praten hier onderling over. Rotterdam en Amsterdam zijn qua grootstedelijke problematiek vergelijkbaar. Den Haag en Utrecht zijn wat kleiner. Koers VO heeft echter ook veel leerlingen uit gemeenten in de regio (Rotterdam en acht andere gemeenten).

De vier strategische ambities

Ambitie 1. Er is gewerkt aan een handreiking voor een schoolondersteuningsstructuur die aan het veld voorgelegd gaat worden. De begeleiders passend onderwijs van de scholen willen graag meer onderlinge uitwisseling. Koers VO heeft hiertoe een netwerk BPO opgezet.

De pilot voor de informatieadvieslijn voor ouders was een voorloper op wat daarover in de brief van de minister wordt genoemd onder maatregel 7, in elk samenwerkingsverband een steunpunt. Door de coronacrisis heeft dit stil gelegen.

Eén school is in de pilot over samenwerking met ouders gestapt, met een teamtraining voor de hele school.

Er wordt verder gewerkt aan een manier van financieel verantwoord waarbij scholen onderling van elkaar kunnen leren.

Gelijkwaardige samenwerking met ouders blijft een aandachtspunt voor scholen. Koers VO stimuleert dit. De verwachting is dat dit een blijvend aandachtspunt is. Wellicht is het een thema om met de OPR te bespreken welke punten moeten worden opgepakt om dat te optimaliseren.

Ambitie 2. Het aantal thuiszitters was op 1 juli 2020 136. Dat is een significante daling ten opzichte van vorig jaar. Deze daling blijft doorzetten. Vraag is hoe betrouwbaar de gegevens zijn omdat Leerplicht een lange periode niet gehandhaafd heeft. Wat nog wel stijgt is het aantal leerlingen met een vrijstelling van leerplicht. De cijfers van 2019/2020 zijn niet openbaar maar wel bekend. Slechts een klein aantal leerlingen met een vrijstelling wordt teruggeleid naar onderwijs.

Ook voor verhuizers is het lastig een plek te vinden, vooral een plek thuis nabij en in het examenjaar. Dit wordt met de schoolbesturen besproken, omdat er plekken gecreëerd zullen moeten worden.

Voorheen leek er meer aandacht bij scholen te zijn om plekken vrij te houden voor deze leerlingen.

Er is op het Olympia College een intensieve ondersteuningsgroep gestart voor ISK-leerlingen.

Van der Have licht het project 'Centraal aanmeldpunt (v)so' toe. De desbetreffende schoolbesturen willen gaan samenwerken met als doel een gezamenlijk aanmeldpunt, waardoor een leerling zich niet een aantal keer bij diverse scholen moet aanmelden. Na de centrale aanmelding wordt gekeken wat de beste plek is. Natuurlijk wordt naar de wensen van leerling en ouder gekeken, maar zo wordt voorkomen dat leerlingen uit beeld verdwijnen. Op deze manier wordt ook door het samenwerkingsverband gezien waar een leerling zich aanmeldt en of hij of zij wordt aangenomen en naar school gaat, wat erg belangrijk is om zicht te houden op leerlingen.

Een OPR-lid vraagt of op andere scholen ook de ervaring was dat tijdens de periode van afstandsonderwijs geen leerling 'weg' was doordat mentoren meer dan onder normale

omstandigheden 1-op-1 contact hadden met leerlingen. Opgemerkt wordt dat leerlingen die prikkelgevoelig zijn nu door (deels) thuis te blijven binnen boord blijven. Dekkers licht toe dat diverse leerlingen aangaven beter mee te kunnen komen in een rustige (thuis)omgeving. Na vier weken thuis wordt een leerling als formele thuiszitter geteld, die bijvoorbeeld niet naar speciaal onderwijs kan in verband met een wachtlijst. Koers VO ziet ook leerlingen waar de zorg voorliggend is (bijvoorbeeld jeugdhulp is nodig voordat het onderwijs kan opstarten, maar door wachtlijsten in de zorg kan de leerling niet geholpen worden). Het kunnen leerlingen zijn waarvan de ouders het aanbod niet willen accepteren, en bij sommige leerlingen is het een combinatie van oorzaken. Sommige kinderen varen dus wel bij het niet naar school gaan, omdat ze bijvoorbeeld schoolangst hebben. Zij gedijen bij onderwijs op afstand, zonder drukke klas of gangen waar doorheen moet worden gelopen. Door de landelijke omslag naar meer afstandsonderwijs kan beter maatwerk worden geboden voor deze leerlingen.

Een OPR-lid merkt dat door meer leerlingen om een aangepast rooster wordt gevraagd, wat zorgelijk is. Doordat ze merkten dat tijdens corona minder naar school gaan een verlichting gaf komt nu die vraag met een deskundigheidsverklaring. Ook een ander lid merkt dat de vraag naar maatwerk stijgt. Er wordt meer gevraagd of leerlingen kortere dagen op school kunnen zijn en de rest thuis mogen volgen.

Dit is zorgelijk omdat je uiteindelijk met elkaar wilt dat de leerling zoveel mogelijk binnen de mogelijkheden naar school blijft gaan. Wanneer je meer verminderd is de cirkel naar weer gehele schoolgang lastig. Als het nodig is, is het akkoord, maar nu het meer is dan voorheen is niet duidelijk wat dat op de lange termijn gaat doen voor de kinderen: is het helpend of kunnen ze straks ook niet geheel in het maatschappelijk leven instappen? Een OPR-lid denkt dat het goed is om te kijken waarom een leerling behoefte heeft om thuis te blijven en dat probleem aan te pakken.

Een OPR-lid ziet nu bij rapportvergaderingen veel eersteklassers die waarschijnlijk aangemeld gaan worden bij Onderwijs Transparant voor consultatie door de koersconsulent i.v.m. achterstanden. Er moet op deze school veel hulp worden gegeven. Het OPR-lid denkt dat het een gevolg kan zijn van het niet laten afnemen van de CITO. Op een andere school worden altijd drempelonderzoeken bij de start afgenomen. Hier komt niet meer dan andere jaren uit.

Dekkers wijst erop dat kinderen die achterstanden oplopen door corona niet per definitie naar het samenwerkingsverband moeten worden doorverwezen. De overheid heeft extra subsidiemiddelen beschikbaar gesteld om achterstanden te beperken.

Ambitie 3 betreft de intensivering van de samenwerking tussen onderwijs en zorg. Dit gaat o.a. om onderwijs-zorgarrangementen op reguliere scholen. De gemeente Rotterdam heeft het realiseren van doorzettingkracht voor de jeugdhulpkant voorbereid en is bezig met de praktische uitvoering. In de regio wordt hier nu ook op voorgesorteerd door de beleidsmedewerkers van Koers VO.

Ambitie 4. Inzake succesvolle overgangen zijn vanaf augustus 2020 povo-verbinders van PPO Rotterdam gestart. Door de overname van De OverstapRoute door Koers VO kwamen er meer vragen dan voorheen, ook veel vanuit het primair onderwijs over de overstap po-vo. De povo-verbinders kunnen deze vragen beantwoorden en hiermee wordt tegelijkertijd ingezet op het verbreden van kennis bij het primair onderwijs.

De website schoolprofielen.nl is vernieuwd. Omdat ook de website schoolkeuzer rotterdam.nl is komen te vervallen, zijn deze websites samengebracht. Het is een beproefd en belangrijk instrument voor ouders die willen kijken naar scholen waar hun kind na het primair onderwijs heen zou kunnen gaan. Het gaat daarbij niet alleen over vso, maar over alle scholen.

Van der Have vertelt dat er een nieuw nieuwe vsv convenant is afgesloten. Veel vo-scholen hebben extra faciliteiten gekregen om begeleiding uit te laten voeren. In totaliteit is het bedrag wel gedaald. Het nieuwe convenant loopt tot 2024.

Het aantal afgegeven tlv's vso4 is in 2019-2020 gedaald. Dit voorspelt ook een afname van het aantal vso4-leerlingen op 1 oktober 2020. Dat fluctueert wel elk jaar. Ouders kunnen bezwaar indienen bij de afgifte van een tlv. Dat is dit jaar vijf keer gebeurd. Daarvan zijn drie bezwaren formeel weer ingetrokken. Dit is goed gegaan door met ouders in gesprek te gaan over waarom ze dit in eerste instantie niet willen. Er is geen toename ten opzichte van 2018-2019. Het aantal tlv's lwoo is gestegen, tlv's pro is gedaald.

Het OPDC is een bovenschoolse tijdelijke voorziening. In het schooljaar 2019/2020 zijn er minder afgeronde trajecten, en redelijk veel trajecten die langer duurden dan 13 weken. Het aantal en de verlenging heeft te maken met de coronacrisis, maar trajecten kunnen tegenwoordig ook flexibeler ingezet worden. Leerlingen uit pro hebben bijvoorbeeld vaak langer dan 13 weken nodig.

Een OPR-lid brengt een specifieke casus ter sprake, met de vraag of nagedacht is over overbrugging op het OPDC als vooraf duidelijk is dat een leerling op een wachtlijst voor het vso gaat komen. Dekkers antwoordt dat vanuit het verleden de wens niet is dat het OPDC een wachtstation voor het vso wordt. Een OPDC-leerling is een verantwoordelijkheid voor de reguliere school. De specifieke casus kan natuurlijk met het Koersloket worden besproken.

Vooruitkijkend naar 2020/2021 speelt de landelijke evaluatie Passend Onderwijs. Punten die binnen Koers VO op korte termijn aandacht gaan krijgen zijn o.a. een onafhankelijk steunpunt ouder/leerling in samenwerking met PPO Rotterdam. Koers VO is verder al bezig met de ontwikkeling naar onafhankelijker toezicht, zoals ook met verantwoording over de middelen passend onderwijs en een nieuwe handreiking voor de ondersteuningsstructuur van scholen.

In het kader van het nieuwe ondersteuningsplan zal er ook een traject van visievorming naar inclusiever onderwijs worden ingezet. Om dit doel te bereiken wordt ca. 15 jaar uitgetrokken.

6. Financiën – door Jaco van den Berg (controller Koers VO)

Van den Berg geeft aan de hand van de begroting 2021 een uitleg over de financiën van Koers VO.

Jaarlijks proces

De RvT heeft de begroting op dit moment voorlopig goedgekeurd. De begroting 2021 moet nog worden goedgekeurd door de ALV in haar vergadering in december, waarna het CvB de begroting zal vaststellen en de OPR deze zal ontvangen en worden gepubliceerd op de website.

De begroting is pas recent afgerond omdat gewacht werd op de 1-oktober-telling 2020 voor het aantal leerlingen en hieraan gekoppelde bekostiging voor komend jaar. Het meerjarenplaatje wordt altijd in mei opgesteld. Dan is de 1-oktober-telling definitief en kan Koers VO een meerjarenplan voor de komende periode maken. De begroting wordt op basis van een boekjaar (kalenderjaar) opgesteld.

Inkomsten

2020 lijkt met een klein positief resultaat afgesloten te gaan worden.

De rijksbijdrage OCW en doorbetalingen aan onderwijsinstellingen zijn afhankelijk van het aantal leerlingen in een samenwerkingsverband. De bekostiging van een samenwerkingsverband kent twee soorten bekostiging vanuit het rijk: lichte en zware bekostiging. Er is geen verschil in hoe een samenwerkingsverband dit besteedt, maar wel op welke basis het dit ontvangt. De lichte bekostiging is een vast bedrag per leerling, in het geval van Koers VO 50.000 leerlingen maal € 103, en heeft daarnaast een aparte lwoo- en pro-bekostiging. Deze is gebaseerd op de stand op 1 oktober 2012. Toen is het procentuele aantal leerlingen in lwoo en pro bepaald. Op basis van het percentage toen keer het totaal aantal leerlingen nu wordt Koers VO bekostigd.

De zware bekostiging is net als bij de lichte ondersteuning een vast bedrag per leerling.

Uitgaven

De verplichte afdrachten door OCW bestaan uit meerdere componenten:

Aantal leerlingen in lwoo en pro, niet kijkend naar de situatie in 2012, maar hoeveel leerlingen er daadwerkelijk in lwoo en pro zijn.

Aantal leerlingen in vso op 1 oktober, verdeeld naar drie categorieën afhankelijk van de problematiek van de leerling. In totaal wordt € 61,9 miljoen automatisch aan de scholen overgemaakt.

Een klein punt is het aantal leerlingen op 1 februari. Als het voortgezet speciaal onderwijs groeit tussen 1 oktober en 1 februari krijgt het vso het schooljaar daarop extra bekostiging voor die leerlingen. Dit is de eerdergenoemde groeibekostiging.

Van den Berg toont een aantal grafieken die aangeven dat bijvoorbeeld minder geld wordt uitgegeven voor lwoo-leerlingen dan wordt ontvangen.

De uitgaven voor praktijkonderwijs zijn hoger dan wat wordt ontvangen. Het percentage pro is dan ook hoger dan in 2012. Het zijn echter wel communicerende vaten. De uitgaven moeten vanuit de inkomsten gedekt worden. Dat de lwoo-uitgaven niet ongeveer gelijk zijn in 2019 in 2020 terwijl ze op een vast percentage uit 2012 zijn gebaseerd komt doordat de normbedragen voor lwoo/pro/vso jaarlijks worden bijgesteld, mede onder invloed van de cao-verhogingen.

Onderaan de streep blijft een deel van de bekostiging over waarmee het beleid passend onderwijs door het samenwerkingsverband vorm wordt gegeven.

Elk samenwerkingsverband wordt jaarlijks geconfronteerd met een aanpassing van de normbekostiging in oktober/november, met terugwerkende kracht voor het hele boekjaar. Als dat meer was dan begroot kun je dit niet in een maand tijd (voor het einde van het kalenderjaar) nog uitgeven. Vanaf 2021 gaat Koers VO voor het eerst de indexatie die in het laatste kwartaal van het jaar binnen gaat komen meebegroten, zodat onderaan de streep wellicht beter op het begrote resultaat zal

worden uitgekomen. Meer samenwerkingsverbanden lopen hier tegenaan en gaan vanaf komend jaar deze zelfde systematiek hanteren. Het komt ook ter sprake in de brief van de minister over het teveel aan reserves bij de samenwerkingsverbanden.

Koers VO gebruikt in haar begroting een indeling op basis van ambities vanuit het ondersteuningsplan. Elke ambitie, De OverstapRoute en de organisatie hebben een eigen begroting met inkomsten en uitgaven. Dit maakt inzichtelijk waar het zwaartepunt zit in de ambities en waar in het nieuwe jaar meer uitgegeven gaat worden dan het voorgaande jaar.

Van den Berg neemt de OPR mee door de begroting per ambitie. De begroting van De Overstaproute is altijd nul. Deze activiteit wordt door de gemeente Rotterdam en de deelnemende scholen betaald. De begroting van de organisatie blijft redelijk gelijk. Onderaan de streep is de begroting voor 2021 € 500.000 negatief.

Een OPR-lid merkt op dat de uitgaven aan de ambities omhooggaan en vraagt of Koers VO dan ook meer geld krijgt. De getoonde cijfers laten niet zien of er procentueel wijzigingen zijn. Van den Berg legt uit dat de kostenplaats Rijksbekostiging het verschil toont tussen wat Koers VO binnenkrijgt (€ 77 miljoen) en uitgeeft (hiervan is € 61,9 miljoen al vastgelegd). De organisatie wil inzetten op het verschil.

De jaarlijkse indexatie die vanaf dit jaar mee begroot gaat worden is op basis van een gemiddelde bijstelling van de normbekostiging in de afgelopen vijf jaar. Dit is afhankelijk van de hoogte van cao-stijgingen.

De begroting gaat over uitgaven in een jaar, die uiteindelijk leiden tot een balans die iets verteld over je vorderingen, bezittingen en schulden die je in de jaren hebt opgebouwd. In de brief van de minister wordt in maatregel 23 gesproken over het afbouwen van de reserves van de samenwerkingsverbanden. In juni 2020 hebben alle onderwijsinstellingen een brief ontvangen over de ontwikkelde signaleringswaarde die aangeeft of een instelling mogelijk een te hoog publiek vermogen heeft. In die brief stond dat dit geen norm was, maar dat de inspectie hier wel met de organisaties over in gesprek zouden gaan met de inspectie, en dat er tot 2024 niet gehandhaafd zou worden. Door de recente brief van de minister is er nu op landelijk niveau discussie of de reserves van samenwerkingsverbanden sneller moeten worden afgebouwd.

De signaleringswaarde heeft te maken met het eigen vermogen. Bij Koers VO bedraagt het eigen vermogen eind 2020 ongeveer € 5,1 miljoen. In 2021 is een negatief resultaat van ruim € 500.000 begroot. Dat gaat eind 2021 van het eigen vermogen af.

De signaleringswaarde is door de overheid bepaald op 3,5% van de totale inkomsten. Eind 2021 zal het eigen vermogen daarmee € 4,6 miljoen bedragen. De conclusie van de Inspectie kan dan zijn dat er sprake is van bovenmatig publiek vermogen. Jaarlijks maakt Koers VO een risicoanalyse voor de toekomst. Gekwantificeerd komt de huidige analyse uit op een benodigd eigen vermogen van € 3,5 miljoen dat Koers VO nodig heeft. Een van de risico's in de groei van het vso. want 1 oktober 2020 is er een groei in het vso van 3%. Hierdoor gaat niet alleen in 2021 maar ook in 2022 er veel meer geld naar het voortgezet speciaal onderwijs toe dan nu het geval is. Een ander risico is dat de bekostiging lwoo/pro nu nog is gebaseerd op het percentage van 2012. In 2023 komt er een nieuwe systematiek die grote gevolgen kan hebben.

Als laatste belangrijk risico komt er in 2023 ook een nieuwe bekostiging voor het primair onderwijs. Het voortgezet speciaal onderwijs is onderdeel van het primair onderwijs dus het vso merkt hiervan ook de gevolgen. De precieze gevolgen zijn nog niet bekend omdat er nog geen berekeningsmodellen voor samenwerkingsverbanden zijn. Daarom staat dit in de risicoanalyse van Koers VO terwijl de landelijke signaleringswaarde niet kijkt naar individuele samenwerkingsverbanden maar een landelijke waarde is.

Dekkers licht toe dat het ministerie kijkt naar alle 152 samenwerkingsverbanden. Hiervan kwamen er 137 boven de signaleringswaarde uit, waarbij het totale bedrag op de plank hoog is terwijl het geld ten goede van leerlingen moet komen.

De Sectorraad svw vo bespreekt momenteel met de raden (po- en vo-raad) en het ministerie van OCW of er één plan moet komen en wat dat verder betekent voor ieder individueel samenwerkingsverband met de eigen rechten, plichten en eigenstandigheid. Hierbij moet rekening worden gehouden met een motie van D66 met de strekking dat alle reserves naar nul moeten.

Koers VO heeft het eigen vermogen en de risico's goed in beeld. Niet elk samenwerkingsverband heeft dat.

De OPR zag in de brief van de minister het samenwerkingsverband in Noord-Kennemerland een paar keer langskomen als voorbeeld. Dekkers vertelt dat dit een samenwerkingsverband in het primair

onderwijs is, met een goede samenwerking met de gemeente en met een ouderinformatiepunt. Ook Hoeksche Waard (primair onderwijs) is genoemd als goed voorbeeld. In het verleden is Koers VO ook wel eens als goed voorbeeld genoemd.

Op de vraag waarom D66 de reserves naar nul wil hebben antwoordt Dekkers dat de samenwerkingsverbanden op dit punt geen goed imago hebben omdat er maatschappelijk en politiek al veel langer wordt geklaagd over geld op de plank bij samenwerkingsverbanden.

Door o.a. de bekostigingssystematiek is dit in de afgelopen jaren niet minder geworden waardoor het lijkt alsof het niet lukt het ten goede te laten komen aan de klassen en leerlingen. Coalitie en oppositie accepteren het niet meer.

Van den Berg merkt op dat het terugbrengen van de reserves naar nul zou betekenen dat als er een groei in bijvoorbeeld het vso komt, schoolbesturen daar direct voor worden aangesproken. Dekkers reageert dat politici, en de algemene opinie, redeneren dat het wèl klopt omdat schoolbesturen dat risico dragen.

De OPR bedankt Van den Berg voor de heldere uitleg van de lastige materie. Wel wordt geadviseerd om in grafieken die met elkaar vergeleken worden in het vervolg gelijke kleuren te gebruiken.

In de brief van minister Slob (maatregel 20) staat ook dat de OPR instemmingsrecht gaat krijgen op de meerjarenbegroting van het samenwerkingsverband. Momenteel heeft de OPR al instemmingsrecht op het ondersteuningsplan. De OPR vraagt wanneer dit ingaat. Dat is nog niet bekend. Echter de meerjarenbegroting is altijd al een vast onderdeel van het ondersteuningsplan geweest en in die hoedanigheid al indirect aan instemming onderhevig. Met deze maatregel wordt de praktijk geformaliseerd.

7. Wat verder ter tafel komt/ rondvraag/ sluiting

- a) In het rapport van de minister wordt het boek van Dekkers (2019) aangehaald. Niet alle OPR-leden hebben dit ontvangen. ACTIE BESTUURSSECRETARIAAT (zie actielijst voor de namen)
- b) Er nam voor het eerst een leerling deel aan het overleg, als kandidaat-OPR-lid op een ouder/leerling-zetel. Zij merkt dat het een beetje hetzelfde is als een MR maar op grotere schaal. Zij vindt het leuk om een bijdrage te leveren en denkt erover om lid te worden.
- c) De volgende vergadering is in maart 2021. De vergadering wordt minimaal twee weken daaraan voorafgaand voorbereid met de betreffende OPR-leden. Terpstra neemt qua planning hiertoe het initiatief. ACTIE TERPSTRA
- d) Een aantal leden zal in de volgende vergadering niet meer de eigen zetel innemen. Van der Have benadrukt dat is afgesproken dat ten behoeve van continuïteit zetels eerst dubbel worden bezet, waarbij het formele lid stemrecht heeft.

De waarnemend voorzitter bedankt de deelnemers voor hun bijdragen en sluit de vergadering om 21.50 uur.

De volgende vergadering staat gepland op 9 maart 2021.

(actielijst op volgende pagina)

Actielijst OPR-overlegvergadering 26-11-2020			
Oorsprong	Onderwerp	Wat	Wie en wanneer
Actiepunten resterend uit andere overlegvergaderingen			
Agendapunt 6b	Evaluatie statuut en OPR-reglement	Onderling bespreken	OPR
Agendapunt 7	Afscheid vertrekkende OPR-leden	Kijken of in het nieuwe schooljaar een samenkomst met de huidige leden kan zijn, ook i.h.k.v. overdracht.	CvB/bestuursecretariaat
Agendapunt 5a d.d. 6-10-2020	Actuele ledenlijst	Checken of de ledenlijst in het medezeggenschapsstatuut ook actueel is.	Bestuursecretariaat
Agendapunt 5a d.d. 6-10-2020	Vaststellen OPR-reglement	Formeel vaststellen reglement OPR door college van bestuur van Koers VO.	CvB
Agendapunt 5b d.d. 6-10-2020	Werving OPR-leden	Brieven plus flyer verzenden naar schoolbesturen/MR'en in cc naar zittende leden.	Bestuursecretaris
Actiepunten uit deze overlegvergadering			
Agendapunt 3b d.d. 26-11-2020	Evaluatie Passend Onderwijs	Word-versie van brief minister Slob zodat allen hun opmerkingen kunnen delen	Bestuursecretaris
Agendapunt 4 d.d. 26-11-2020	Verslag overlegvergadering	Verslag anonimiseren	Bestuursecretaris
Agendapunt 5 d.d. 26-11-2020	Nazenden Koers VO in beeld en begroting	Nazenden Koers VO in beeld, 2019-2020 en begroting 2021 na ALV december. Koers VO in beeld op website.	Bestuursecretaris
Agendapunt 7a d.d. 26-11-2020	Boek Dekkers (2019) over passend onderwijs	Nazenden aan Van Asch, Van der Aa, Buschmann en Ansems ontvangen dit graag alsnog (met handtekening 😊)	Bestuursecretariaat
Agendapunt 7c d.d. 26-11-2020	Vorbereiding vergadering maart 2021	Vooroverleg met vice voorzitter en lid OPR inplannen (minimaal 2 weken voor vergadering)	Bestuursecretaris